

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

І Н С Т Р У К Ц І Я

№ 42

**з охорони праці
при роботі з бензопилою**

м. Суми

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ ректора
від 17 вересня 2020 р.
№ 0748-I

І Н С Т Р У К Ц І Я № 42

З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ РОБОТІ З БЕНЗОПИЛОЮ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія інструкції поширюється на працівників, які виконують роботи по звалюванню і розкрязуванню дерев, розчищенню трас повітряних ліній від порослі та інші види робіт із використанням бензопили.

1.2. До роботи з бензопилою допускаються працівники віком не молодше 18 років, які пройшли вступний і первинний інструктажі з питань охорони праці та пожежної безпеки, а також навчання безпечним прийомам роботи з ланцюговою бензопилою.

1.3. Працівники повинні один раз на 6 місяців проходити повторні інструктажі з питань охорони праці, а при виконанні разових робіт, безпосередньо не пов'язаних із посадовими обов'язками або обов'язками за спеціальністю, – цільовий інструктаж відповідно до характеру виконуваної роботи.

1.4. Один раз на рік працівники повинні проходити перевірку знань відповідних нормативних актів з охорони праці та пожежної безпеки.

1.5. Кожен працівник під час виконання своїх трудових обов'язків повинен:

- виконувати тільки ту роботу, яка передбачена посадовими чи робочими інструкціями або доручена йому керівником;
- знати будову та принцип роботи ланцюгової бензопили;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку;
- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету;
- знати і виконувати вимоги правил пожежної безпеки, знати місця знаходження первинних засобів пожежогасіння та уміти ними користуватися;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, вимоги санітарно-гігієнічних норм і правил, вміти надавати домедичну допомогу;
- користуватися передбаченими засобами колективного та індивідуального захисту.

1.6. Палити та приймати їжу дозволяється тільки у спеціально відведених для цього місцях.

1.7. При залученні працівників до виконання робіт, пов'язаних з підняття на висоту 1,3 м і вище, вони повинні попередньо пройти медичний огляд та спеціальне навчання з безпечного виконання робіт на висоті.

1.8. Основними шкідливими та небезпечними виробничими факторами, які за певних обставин можуть призвести до травматизму чи професійних захворювань, є такі:

- підвищена напруга електричної мережі;
- дерева та гілки у результаті їх падіння, гілками, а також тріски, що відлітають;
- підвищена або знижена температура повітря;

- підвищені рівні вібрації та шуму;
- відпрацьовані гази працюючого двигуна, паливно-мастильні матеріали;
- підвищене фізичне навантаження.

1.9. Працівник безоплатно забезпечується спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) відповідно до діючих Типових галузевих норм чи норм, передбачених Колективним договором.

1.10. Працівник має право відмовитися від роботи, якщо умови її виконання створюють загрозу його здоров'ю або життю чи суперечать вимогам нормативних актів з охорони праці.

1.11. За порушення вимог цієї інструкції працівник несе адміністративну, дисциплінарну та карну відповідальність згідно діючого законодавства України.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Працівник перед початком роботи повинен:

– одягнути та привести до ладу передбачені для виконання роботи спецодяг, спецвзуття та ЗІЗ;

– отримати завдання у керівника робіт;

– оглянути робоче місце, визначити обсяг роботи та способи звалювання і розкрязування дерев, що будуть пилятися; до початку звалювання дерева необхідно вирубати чагарник, який може заважати роботі, а взимку додатково розчистити сніг навколо дерев і прокласти відхідні доріжки довжиною не менше 4 м під кутом 45° до напрямку, протилежного падінню дерева;

– переконатися в достатній освітленості робочого місця; якщо освітленість робочого місця недостатня або несправні освітлювальні пристрої, звернутися до безпосереднього керівника для вжиття відповідних заходів.

2.2. Перевірити справність пили, а саме:

– герметичність паливної системи;

– справність ланцюга та його правильну натяжку;

– щільність затягування всіх зовнішніх кріпильних деталей;

– роботу гальма пили;

– справність вимикача, глушника;

– роботу блокувального важеля ручки газу.

2.3. Заправка бензопили:

– заправку бензопили паливною сумішшю слід проводити в зручному і пожежобезпечному місці;

– забороняється заправляти бензопилу при працюючому двигуні;

– перед запуском віднести пилу не менше ніж на 3 м від місця заправки;

– на робочому місці має бути паливо в кількості, необхідній для роботи пили протягом робочого дня;

– паливо повинно зберігатися у спеціальній металевій ємності (каністрі);

– при тривалій перерві в роботі паливо і масло з пили повинні бути злиті;

– при заправці паливом забороняється користуватися відкритим вогнем; після закінчення заправки потрібно надійно затягнути заправну кришку.

2.4. При виявленні загрози безпечному проведенню роботи, необхідно доповісти про це безпосередньому керівнику і до роботи не приступати. Дозволяється приступати до роботи тільки після усунення виявлених недоліків.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. Працівник під час роботи повинен бути уважним, не відволікатися та не відволікати інших працівників.

3.2. Виконувати роботи зі звалювання чи розкрязування дерев необхідно тільки з використанням каски та захисних окулярів чи щитків.

3.3. Пиляння завжди виконувати на повній потужності роботи двигуна (повному газу).

3.4. Після закінчення кожного пиляння, а також при переході від дерева до дерева, двигун пили повинен бути переведений на холостий хід, а ланцюг заблокований гальмом. Робота двигуна на повному газу без навантаження протягом тривалого часу може призвести до виходу його з ладу.

3.5. При пилянні необхідно:

- стежити, щоб пиляльний ланцюг не був затиснутим в пропилі;
- стежити, щоб колода не розкололася;
- стежити, щоб пиляльний ланцюг не зачепив ґрунт або інший об'єкт під час або після пиляння.

3.6. Звалювати дерева слід з попереднім їх підпилюванням або підрублюванням на глибину $1/4 - 1/3$ діаметра дерева. Нахилені дерева слід звалювати в бік їх нахилу.

3.7. Щоб уникнути нещасних випадків і поломки пили деревом при його падінні, не допускається пропилювати дерево наскрізь. Слід залишати 3 – 4 см недопилу.

3.8. При розкрязуванні дерев слід уникати затиску верхньої частини ланцюга, оскільки в результаті такого затиску пилу може відкинути на працівника.

3.9. При звалюванні дерев необхідно використовувати звалювальні пристосування (звалювальну вилку, лопатку, клин тощо). Працювати без звалювальних пристосувань не дозволяється.

3.10. У кінці пропилу працівник та його помічник повинні уважно стежити за напрямком падіння дерева, швидко віддаляючись з пилою в сторону під кутом 45° до напрямку, протилежного падінню дерева.

3.11. Переступати через працюючу пилу не допускається.

3.12. При обриві або збіганні ланцюга необхідно негайно скинути газ і заглушити двигун. Пиляльний ланцюг допускається надівати на шину тільки при непрацюючому двигуні.

3.13. Забороняється при працюючому двигуні проводити ремонт, міняти пиляльний ланцюг або регулювати його натяг, обертати редуктор при переході від пиляння в горизонтальній площині до пиляння у вертикальній площині і навпаки.

3.14. Забороняється допускати сторонніх осіб до місця проведення робіт, передавати працюючу пилу з рук в руки іншим працівникам.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Заглушити двигун, зняти пиляльний ланцюг, почистити бензопилу.

4.2. Робоче місце прибрати, бензопилу помістити до місця зберігання.

4.3. Зняти спеціальний одяг, спецвзуття, інші ЗІЗ та помістити їх до місця зберігання.

4.4. Вимити руки, обличчя, при необхідності прийняти душ, переодягнутися у чистий одяг.

4.5. Доповісти керівнику про виявлені під час роботи недоліки.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. В процесі роботи можуть виникнути наступні аварійні ситуації:

- загоряння двигуна бензопили або паливно-мастильних матеріалів, виникнення пожежі;
- заклинювання пиляльного ланцюга або двигуна;
- неконтрольоване падіння дерева.

5.2. У разі виникнення аварійної ситуації необхідно:

– обгородити небезпечну зону і не допускати в неї сторонніх осіб; якщо обстановка не загрожує життю і здоров'ю працівників і не повинна призвести до більш тяжких наслідків, необхідно її зберегти такою, якою вона була на момент настання події, для проведення розслідування;

– при пожежі приступити до її ліквідації; якщо погасити пожежу своїми силами неможливо, викликати пожежну команду;

– повідомити про те, що сталося, керівника робіт.

5.3. У разі настання нещасного випадку:

- негайно звільнити потерпілого від дії вражаючого фактору;
- перенести його в безпечне місце;
- визначити стан потерпілого, при необхідності надати йому домедичну допомогу, а у тяжких випадках викликати екстрену медичну допомогу.

5.4. При ліквідації аварійної ситуації виконувати вказівки керівника робіт.

Склав:

Провідний фахівець відділу охорони праці
та пожежної безпеки

К.С. Босенко

Узгоджено:

Начальник відділу охорони праці
та пожежної безпеки

К.О. Каріх

В.о. начальника юридичного відділу

Н.Ю. Заїка

Голова комісії профкому з питань
охорони праці

М.М. Олада